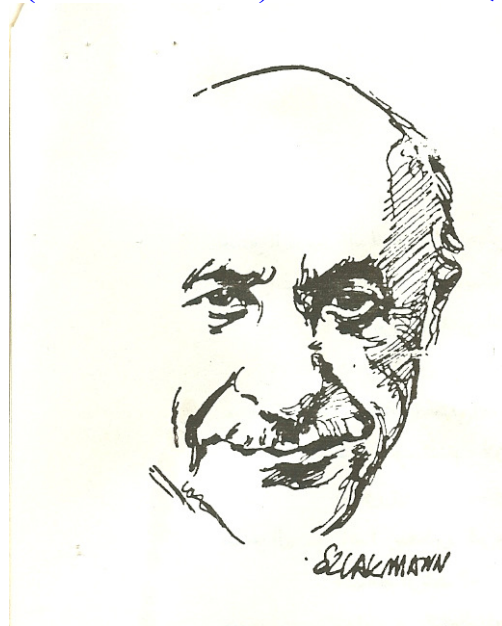

مصاحبه جریده لوموند فرانسه
با
اعلیحضرت محمد ظاهر شاه
پادشاه افغانستان (۱۹۳۳ - ۱۹۷۳)

مصاحبه آتی را ژورنالیست فرانسوی بنام شاغلی کلود پتریس با اعلیحضرت محمد ظاهر شاه در ماه جنوری ۱۹۸۹م در روم انجام داده که در روزنامه معتبر لوموند چاپ پاریس (شماره مورخه ۱۷ جنوری ۱۹۸۹) نشر شده است. شما می توانید از ورای محتوای این مصاحبه معیار دلچسپی و تلاش اعلیحضرت را پیرامون معضله افغانستان دریابید.

پتریس :

خوب اعلیحضرت ؛ اسباب سفر خویش را آماده می فرمائید! "با لبخند"

اعلیحضرت :

می دانید که اوضاع در تحول است و پیوسته به حدی تغییر میکند و رویداد های پیش بینی ناشده واقع می شود که در حال حاضر تعیین پروگرام دقیق دشوار است. اما هر چه زودتر بهتر.

پتریس :

آیا برای عودت خود به وطن شرایطی گذاشته اید ؟

اعلیحضرت :

نه ! هیچ شرطی و یا مطالبه شخصی در میان نیست. عودت من به افغانستان فقط به اراده مردم مربوط است. تا جاییکه وظیفه من است آماده ام هر نقشی یا ماموریتی که مردم من به من بسپارند انجام دهم. من همیشه آرزوی عودت به وطنم را در دل داشته ام، البته به وطن مستقل و آزاد از هر گونه اشغال خارجی!!

پتریس :

آیا این مطلب را به زمامداران شوروی گفته اید؟ مذاکرات شما با "یونی ورائتسوف" نماینده خاص "گورباچف" چگونه گذشت؟

اعلیحضرت :

صرف تبادل نظر بود. او موقف خود را بیان کرد که با موقف من نزدیک بود و موقف من مطابق آرزو های مردم افغانستان می باشد، یعنی استقلال، تمامیت ارضی، و حق تعیین سرنوشت.

پتريس :

بعضی از رؤسای تنظیم های مجاهدین پشاور و بطور خاص آقای حکمتیار "حزب اسلامی" اظهار میکند که در ملاقات شوری ها با شما این مقصد نهفته است که در قوای مقاومت افغانستان نفاق اندازند؟ شما در این باره چه فکر می کنید؟

اعلیحضرت :

این عکس العمل ها از آن گروهک هاست که هر بخواهند می گویند. ملاقات آقای "ورانتسوف" با من از جمله یک سلسله تماس هائی بود که شوری ها تصمیم گرفته اند با یک عده افغان ها انجام دهند. فقط همین بود و بس! از روی پرنسیپ دروازه منزل من به همه آنانیکه معضله افغانستان اندیشه ای یا ابتکاری داشته باشند باز است.

پتريس :

آیا دروازه منزل شما حتی برای نماینده حکومت کمونیست کابل باز است ؟ آیا اگر رئیس آن آقای داکتر نجیب الله خواهش کند ، او را نزد خود خواهید پذیرفت؟

اعلیحضرت :

نه ! آن حکومت نه قانونیست و نه مشروع و از اینجاست که مردم در برابر آن قیام کرده اند. برای من محال است که آن شخص را نزد خود بپذیرم!

پتريس :

اگر باز هم چنان رخ دهد که در مقابل شما واقع شود به وی چه خواهید گفت ؟

اعلیحضرت :

به وی خواهم گفت استعفا کنید!! فوراً استعفا کنید!! و جای خود رات به یک حکومت انتقالی بگذارید!!

پتريس :

آیا در آن حکومت انتقالی کمونیست های افغان هم شامل خواهند بود؟

اعلیحضرت :

حزبی که به این نام باشد در این احوال نمیتواند نقشی داشته باشد. زیرا نزد اکثریت هموطنان ما قابل قبول نیست. اولین شرط موفقیت یک حکومت انتقالی این است که هموطنان بر آن اعتماد منند و دور آن منسجم شوند.

پتريس :

درست است اما چگونه این حکومت به میان بیاید ؟

اعلیحضرت :

فکر میکنم لازم است یک لویه جرگه تشکیل شود و اعضای آن نمایندگان همه اجزای جامعه باشند، به طوریکه بتوانند قانونیت و مشروعیت خود را اعلام کنند.

پتريس :

اما بعضی گرون های مجاهدین مخالف انعقاد جرگه اند و آنرا یک حربه قبایلی و سلطنتی میدانند.

اعلیحضرت :

تاریخ کشور ما ثابت می کند که این سخن ایشان نادرست است. جرگه ها همیشه صورت گرفته است ، حتی بعد از عزیمت من. خوب آنرا "اسامبله" یا شورا بنامیم. نام آن اهمیتی ندارد. آنچه اهمیت دارد ترکسب آنست. و مهم آنست که از دیموکراسی نمایندگی کند.

پتريس :

پس لازم خواهد بود که کمونیست ها نیز در آن شامل باشند. نه چنین نیست؟

اعلیحضرت :

به حیث یک حزب سیاسی یقیناً نی ! اما این یک مسئله دشوار است و باید یک راه پیدا شود تا آنکه اشخاص کابل سهم بگیرند.

پتريس :

رئیس این جرگه کی خواهد بود ؟ خود شما ؟

اعلیحضرت :

مطابق عرف ما وقتیکه اسامبله جمع شد یک شخصیت محترم را از بین خود برای ریاست اسامبله انتخاب میکند. شاید شخصیکه نسبت به دیگران سالخورده تر باشد جلسه اول را ریاست کند. آنگاه اسامبله برای جلسات بعدی شخصی را به حیث رئیس انتخاب میکند.

پتريس :

آيا شما با يگ گروه مجاهدين تماس داريد؟ آنها در اين باره چه فكر مي كنند؟

اعليحضرت :

ما هميشه در تماس هم بوده ايم.

پتريس :

آيا با همه گروه هاي مجاهدين به تماس هستيد ؟

اعليحضرت :

پتريس :

پيشاور.

اعليحضرت :

بلى با همه، با بعضى مستقيماً و با بعضى به صورت غير مستقيم. برگرديم به سوال شما . در اين باره چندين طرزديد و پيشنهاد وجود دارد و اين مورد يقين است.

پتريس :

پس بايد بعد از خروج قواى شوروى تا سقوط كابل جنگ ادامه يابد؟

اعليحضرت :

اميد مى كنم كه در يك آينده نزديك و قبل از خروج روسها مجموع قوايى كه به حركت افتاده به مقصد برسد. براى رسيدن به اين هدف چنانكه ميدانيد مساعى زيادى صورت ميگيرد. با ذكر اين مطلب در صورتيكه كمونيزم افغانى به دو مرحله تقسيم ميشود، يكي پيش از دخالت شوروى و يكي بعد از آن و مرحله دون هم دو قسمت دارد يكي پيش از به قدرت رسيدن گورباچف و ديگرى پى از آن . تا حديكه به افغانها مربوط است سراسر يك دوره طويل مقابله و پيكار و تحمل مصائب ميباشد. خروج سپاه شوروى يك عمل مثبت است اما آنچه اهميت داردامين حق تعيين سرنوشت افغانستان است. در غير آن مجاهدين دوام پيكار را وظيفه خود ميدانند و اين يك واقعيت است.

پتريس :

آيا وظيفه اى براى سازمان ملل متحدسپرده مى شود؟

اعليحضرت :

بلى ! اين ملل متحد خواهد بود كه مرحله حكومت انتقالى را آماده و تنظيم خواهد كرد.

پتريس :

آيا اعزام قواى ملل متحد براى جدا كردن گروه هاي داخل جنگ صورت خواهد گرفت ؟

اعليحضرت :

اگر سازمان ملل اين اقدام را لازمي بداند چرانى !

پتريس :

از آينده سخن بگوئيم ، اگر جمهوريت افغانستان غير قابل فسخ است و آيا چه شكلى را بخود خواهد گرفت؟ اسلامى ؟ مذهبى يا غير مذهبى؟

اعليحضرت :

اينرا بايد مردم افغانستان آزادانه و به طريق ديموكراتيك تصميم بگيرند. در نزد من هيچ سوالى مطرح نيست.

پتريس :

آيا شما در اين مورد شكلى را ترجيح مى دهيد؟

اعليحضرت :

قطعاً نه !

پتريس :

آيا برقرارى يك جمهوريت اسلامى سبب مزاحمت شما نخواهد شد ؟

اعليحضرت :

افغانستان هميشه ارزش هاي اسلامى و عرف هاي ملي خود را گرامى داشته است و اين جزء لايتهزاي زندگاني افغانستان مى باشد. من فكر مى كنم هر حكومتى كه بيايد اميد است ديموكراتيك باشد و بايد خط مشى آن امال مردم افغانستان را پيروى كند. در صورتيكه اكثريت مردم طالب جمهورى اسلامى باشد من هيچ مانعى نمى بينم.

پتريس :

آيا همه آنچه ميراث كمونيزم است به دور انداخته شود و هيچ چيز از آن قابل نگهدارى نيست؟

اعليحضرت :

من هیچ چیز سودمند در آن نمی بینم که شما به آن اشاره می کنید .

پتريس :

اعلیحضرت چرا در این مدت پانزده سال از کمپهای مهاجرین در پاکستان دیدن نکرده اید ؟

اعلیحضرت :

هر گاه اوضاع مساعد شود خواهیم رفت. برای رفتن به خانه کسی باید کشور میزبان موافقه کند. باید بگویم که این مسئله تا کنون رسماً طرح نشده است.

ختم